KLIIMAMINISTEERIUM

Kliimaseaduse ülesehitus

Silver Sillak, KLIM kliimaosakonna nõunik

KLIIMAMINISTEERIUM

Kliimaseadus paragrahvides

1. peatükk. Üldsätted

§ 1. Seaduse eesmärk
§ 2. Reguleerimisala

2. peatükk. Mõisted

§ 3. Kasvuhoonegaasid
§ 4. Kasvuhoonegaaside heitkogus
§ 5. Kliimamuutuste leevendamine
§ 6. Kliimamuutustega kohanemine
§ 7. Kliimaneutraalsus
§ 8. Kasvuhoonegaaside eelarve
§ 9. Kliimakindlus

KLIIMAMINISTEERIUM

Kliimaseadus paragrahvides

3. peatükk. Põhimõtted ja eesmärgid	4. peatükk. Kliimamuutuse leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine	5. peatükk. Kliimarahastuse põhimõtted
§ 10. Üldised põhimõtted § 11. Kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamise üldised eesmärgid § 12-18. Sektorite kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamise eesmärgid	§ 19. Kohalike omavalitsuste kliima- ja energiakavad § 20. Riigi ja kohalike omavalitsuste kohustused	§ 21. Riigieelarve kooskõla kliimaeesmärkidega

KLIIMAMINISTEERIUM

Kliimaseadus paragrahvides

6. peatükk. Aruandlus ja seire	7. peatükk. Eesmärkide ja põhimõtete ülevaatamine	8. peatükk. Järelevalve ja vastutus	9. peatükk. Rakendussätted
§ 22. Kliimaministeeriumi kohustused § 23. Kliimanõukogu			

Võimalikud üldpõhimõtted

- „Energiatõhusus ennekõike“ põhimõte
- Fossiilkütuste toetamise lõpetamine
- Süsinikulekke vältimine
- KMH ja KSH käigus kliimamõju hindamine
- Taristu kliimakindluse tagamine
- „Ei kahjusta oluliselt“ põhimõte
- Õiglase ülemineku edendamine
- Vähemkaitstud sihtrühmade toetamine

Võimalikud üldpõhimõtted

- Majanduse konkurentsivõime suurendamine
- Kliimaneutraalse majanduse toimimiseks oluliste ja suure väärtusloomega tööstusharude eelistamine
- Kliimaneutraalse majanduse toimimiseks vajalike kriitiliste toormete ja maavarade uurimine ja kasutuselevõtt
- Katsealade loomine
- CO2 vahenditest X% suunamine erasektori kliimaprojektide toetamiseks
- Avaliku sektori eeskuju

Võimalikud ringmajanduse põhimõtted

- Ressursside vastutustundlik ja nõudlusest lähtuv kasutus
- Kohaliku ja teisese tooraine eelistamine ning jäätmetekke vähendamine

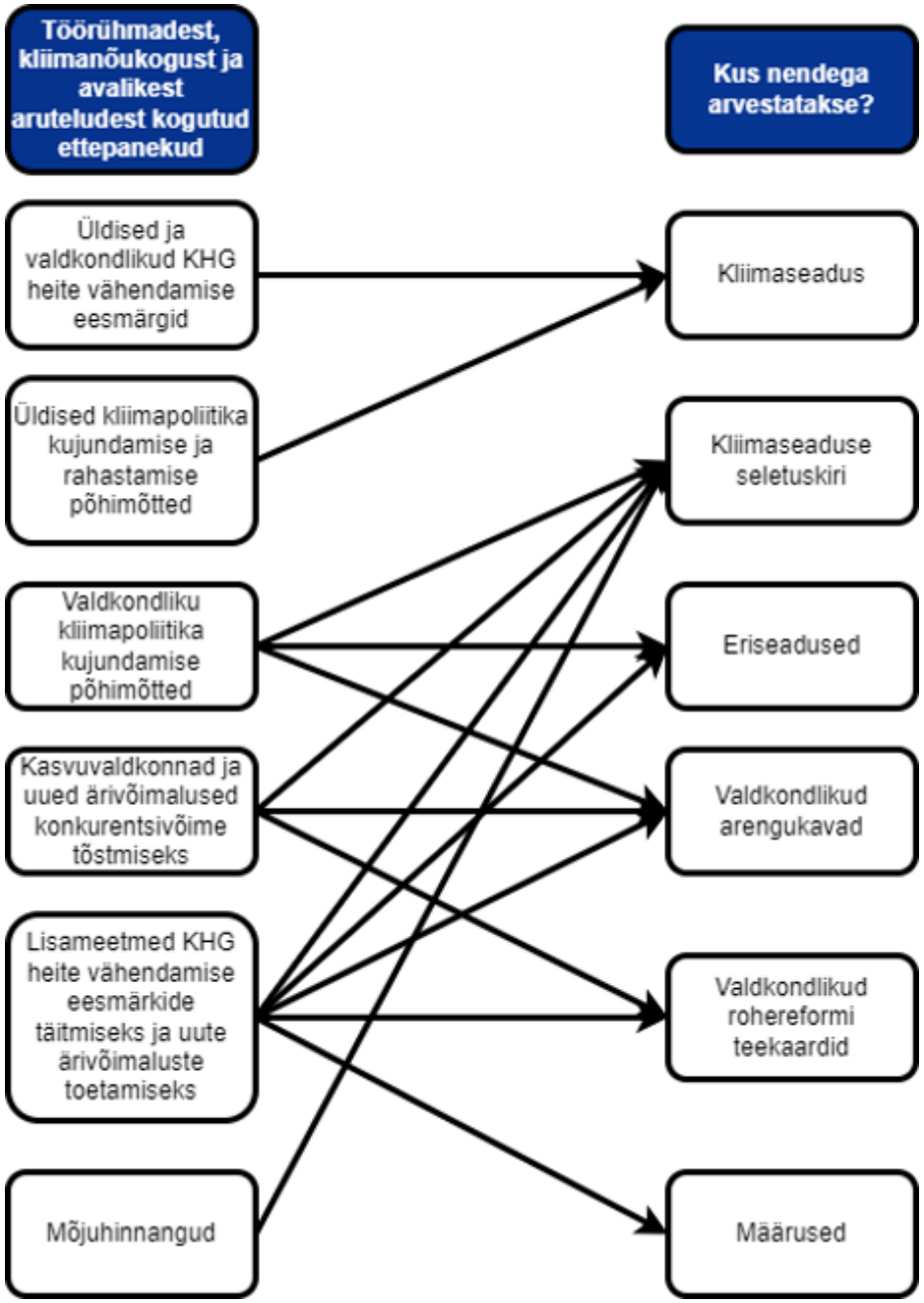
Töörühmadest, kliimanõukogust ja avalikest aruteludest kogutud ettepanekud
Kus nendega arvestatakse?
Üldised ja valdkondlikud KHG heite vähendamise eesmärgid
Üldised kliimapoliitika kujundamise ja rahastamise põhimõtted
Valdkondliku kliimapoliitika kujundamise põhimõtted
Kasvuvaldkonnad ja uued ärivõimalused konkurentsivõime tõstmiseks
Lisameetmed KHG heite vähendamise eesmärkide täitmiseks ja uute ärivõimaluste toetamiseks
Mõjuhinnangud
Kliimaseadus
Kliimaseaduse seletuskiri
Eriseadused
Valdkondlikud arengukavad
Valdkondlikud rohereformi teekaardid
Määrused

Kliimaseaduse koostamise järgmised sammud

- Töörühmade viimane aruteluring: veebruar–märts
- Arvamusrännak: märts–aprill
- Ministri maakondlikud visiidid: märts–mai
- Meetmete mõju hindamine: märts–mai
- Avalik kaasamisüritus: mai

KLIIMAMINISTEERIUM

Eelmise kohtumise kokkuvõte. Üldiselt teiste töörühmade ja kliimanõukogu ettepanekud

Ivo Jaanisoo, KLIM elukeskkonna ja ringmajanduse asekantsler

Arutelude teemad

- Ettepanekud kliimaseaduse sisule (üldiselt täpsemaks)
- Ettepanekud teistele õigusaktidele ja rahastusmeetmetele
- Horisontaalne sektoriteülene vaade

Eelmisel kohtumisel kaardistatud ettepanekud (1)

- Komposti või biogaasi tootmise edendamine
- Tööstussümbioosi soodustamine ja õiguslike takistuste eemaldamine, sh vajalik EL sisene poliitiline debatt
- Jäätmelubade süsteemi lihtsustamine
- Toidujäätmed loomasöödaks

Eelmisel kohtumisel kaardistatud ettepanekud (2)

- Söögikõlbliku toidu annetamine
- Heitvee kasutamine vesiviljeluses, kalakasvanduses
- Reoveesette kasutamine biogaasi tootmiseks (digestaadi kasutus piiratud)
- Põletamiseelne sorteerimine
- Suurendada nõudlust (teisesele toormele) läbi riigihangete

Eelmisel kohtumisel kaardistatud ettepanekud (3)

- Riigihangetes korduskasutatavate toodete eelistamine
- Uute käitluskohtade rajamise lihtsustamine (nt kohaliku kasu instrument)
- Ehitusplatsil liigiti kogumine, iga ehitise kohta täpse info kogumine
- Siduda ehitise kasutusloa andmine jäätmete aruandlusega
- Uusehituse projektides korduskasutuse arvestamine

Eelmisel kohtumisel kaardistatud ettepanekud (4)

- Jäätmete transpordist tuleneva KHG optimeerimine/vähendamine
- Tootja tagasivõtu kohustuse laiendamine
- Rohkem kestlikke tooteid koos parandusjuhendiga
- Jäätme- ja tootekoodide omavahel vastavusse viimine
- Tootedisaini regulatsiooni muutmine
- Parandusteenuse kättesaadavuse edendamine

Ettevõtluse töörühma ettepanekud ringmajandusele (1)

- **Eemaldada regulatiivsed piirangud aktiivseks teisese toorme kasutamiseks ja ümbertöötlemiseks** (ka siis, kui toore nagu rehvid või põlevkivituhk on fossiilset päritolu).
  Probleem: jäätmestaatuse lakkamise regulatsioon on olemas ainult osadele materjalidele
  Seos: Ringlussevõtu laod ja ülevaade materjalivoogude liikumise kohta
- **Lihtsustada omaenda tootmisjääkide kasutuselevõttu**
- **Lihtsustada jäätmelubade taotlemise süsteemi.**
  Probleem: Süsteem on keeruline, jäik ja aeganõudev (näide puidutuha kasutamise kohta põllumajanduses)
- **Lihtsustada katsetehase rajamiseks vajaliku keskkonnaloa taotlemise süsteemi** ja suurendada lubatud katsekoguste mahtu.
  Probleem: Väikeste mahtudega ei ole rentaabel katsetehast rajada. Näide lammutusjäätmete kohta.
- **Liigiti kogumise loogika laiendada olmejäätmetest väljapoole**
- **Toodete parandamise, kasutusea pikendamise, laenutamise soodustamine**.
  Probleem: puuduvad piisavad stiimulid ringmajandava teenusmajanduse arendamiseks

Ettevõtluse töörühma ettepanekud ringmajandusele (2)

- **CO2 püüdmine ja ringlussevõtt toorainena, keemiline ringlussevõtt, kriitiliste materjalide ringlus**
  Probleem: Kompetents jääb väljapoole Eestit, väheneb valdkondlik konkurentsivõime
- **Piloteerida riigi ja eraettevõtete koostöös ressursipanga kontseptsiooni** ning töötada välja selleks vajalikud digilahendused.
  Probleem: kahju hüvitamise asemel vaja kasu loomise motiveerimist
- **Kaaluda ressursitõhususe toetusmeetme muutmist**: esmatoorme vähendamine võiks olla kõige olulisem kriteerium.
  Probleem: Meede on liiga lai, samas on sektoreid, kus ei saa tootmissisendit kokku hoida (nt toidutööstus)
- **Kehtestada (kogu EL-is) käibemaksuvabastus süsinikneutraalsetele ja ringlusse võetud toodetele.**
  Arvestuse alus toodete CO2 jalajälg.

Kliimanõukogu ettepanek

- Näeme tungivat ringmajanduse võimaluste ja aluspõhimõtete rakendamise ja analüüsi vajadust igas töörühmas nö horisontaalse teemana.
- Ressursside jätkusuutlik kasutamine, maksimaalselt ringsetel põhimõtetel disainitud toodete ja teenuste edendamine, jäätmetekke ennetamine, toodete hooldus, remont, korduvkasutatus ja uuendamine, esmase ja taastumatu toorme kasutamise vähendamise vajadus – need on sektoriteülesed teemad ja vältimatult seotud kliimaseaduse eesmärkidega.

Vaade teistele sektoritele

- Energeetika (nt energiatõhusus kui ringmajandav eesmärk, biokütused)
- Transport ja logistika (autojagamine, sõidukite remont ja käitlus, jäätmeveod)
- Hooned ja ruumiloome (tagasi- ja ettevaade materjalidele kui ressursile, materjalipangad)
- Maakasutus ja metsandus (puidutööstuse jäätmed, KMH ja lubade kiirendamine)
- Toidusüsteem (toidukadu, pakendamine)
- Tööstus ja maavarad (strateegiline käitlusvõimsuste planeerimine)

KLIIMAMINISTEERIUM

Veel ettepanekuid?

Ivo Jaanisoo, KLIM elukeskkonna ja ringmajanduse asekantsler